

Inger Eline Eriksen mener at mineralnæringen ikke er svaret for en næringsutvikling i nord. Sametinget arbeider derfor aktivt for utvikling innenfor fornybare næringer som kulturnæringer, reiseliv, utmarksnæringer, fiske og reindrift. Foto: Sametinget

Mineralnæringen er ikke svaret

Norsk Bergindustri ser ikke ut til å forstå at det av og til ikke er mulig med både gruvevirksomhet og tradisjonelle næringer i samme område.

- 22.03.2017
- Inger Eline Eriksen
- [Bergindustri](#)

Mineralnæringen skiller seg fra de fleste andre næringer ved at den er kapitalkrevende og sterkt konjunkturdrevet med tilhørende usikker levetid. Den er arealinngripende med store miljøkonsekvenser, og den er ikke fornybar og dermed lett til fortregning for eksisterende fornybare næringer.

Elisabeth Gammelsæter i Norsk Bergindustri framstiller mineralnæringen som svaret på behovet for næringsutvikling i nord, sist 7. mars (geo365.no). Sametinget er ikke imot en

næring som sådan, men gruvevirksomhet er ikke alltid svaret for en næringsutvikling i nord. Det er vekst i nord, og i en rapport til næringsministeren i 2013 er det vist at verdiskapingspotensialet for mineralnæringen i nord er lavere enn for det meste annet vi kan finne på. Sametinget arbeider derfor aktivt for utvikling innenfor fornybare næringer som kulturnæringer, reiseliv, utmarksnæringer, fiske og reindrift.

Fordi mineralnæringen ofte kommer med spekulativ uforutsigbarhet og store konsekvenser for miljø, eksisterende næringer og samfunn er det viktig med et lovverk som speiler moderne demokratiske spilleregler og urfolks rettigheter. Et slikt lovverk har vi på nåværende tidspunkt ikke. Det er ikke behov for å evaluere mineralloven for å finne det ut. Vekslede regjeringer har visst veldig godt hva Sametinget mener om mineralloven. Stortingsflertallet har med fullt overlegg vedtatt en lov som ikke gjør annet enn å skape usikkerhet for alle som er berørt. Å framstille dette som om det er Sametinget som er problemet for mineralnæringen er derfor å snu ting på hodet.

Det Norsk Bergindustri ikke ser ut til fullt ut å forstå er at det av og til ikke er mulig med både gruvevirksomhet og tradisjonelle eksisterende næringer i samme område. Det finnes prosjekter, som Nussir i Repparfjord, hvor belastningene for annen næringsvirksomhet er for store. Sametinget har gjennom Vista Analyse vist at belastningene på andre næringer, fiskeri, havbruk og reindrift, gjør at Nussirs prosjekt ikke bør realiseres – det er ikke samfunnsøkonomisk lønnsomt. I tillegg kan prosjektet gjøre at reindriftutøvere med betydelig drift må legge ned sine virksomheter. I sum gjør det at Sametinget selvsagt ikke kan godta prosjektet. Å framstille dette som nærings- og utviklingsfiendtlig viser ikke bare begrenset forståelse for hva som er samfunnsutvikling, men også manglende forståelse for samiske rettigheter og for hva som er forutsetningen for samisk kultur.

Dersom Norsk Bergindustri mener de har foretatt seg mye for å sikre at mineralnæringen skjer i samsvar med urfolks rettigheter bør det bekymre dem at mineralnæringen i Nord-Norge kommer dårligst ut i Norsk utenrikspolitisk institutt sin rangering av utvinningsindustriens håndtering av urfolksrettigheter i hele Arktis. Utvinningsindustrien i Norge har ingen strategier for å ta et samisk samfunnsansvar. Dersom en ønsker endring er det ofte et godt sted å begynne med seg selv. Så kan både Norsk Bergindustri og Sametinget vise overfor regjeringen og Stortinget at lov- og økonomirammene for mineralnæringen må endres.

Inger Eline Eriksen, sametingsråd